

การวิจัยเพื่อพัฒนาโรงเรียนต้นแบบในการจัดการเรียนรวมระหว่างเด็กปกติกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ
**A Research Project to Create a Prototype School for Inclusive Education
 Involving the Normal and Special Needs Children**

ผดุง อารยะวิญญู* และคณะ
 มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาโรงเรียนต้นแบบในการจัดการเรียนรวมระหว่างเด็กปกติกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ในระดับประถมศึกษา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ โรงเรียนเทศบาล 2 (วัดปราสาททอง) เทศบาลเมืองสุพรรณบุรี อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี

ผลการวิจัย พบว่า ความรู้ของครูเกี่ยวกับการเรียนรวมอยู่ในระดับปานกลาง ครูมีเจตคติเชิงบวกต่อการเรียนรวมหลังการทดลองอยู่ในระดับสูง ผู้ปกครองมีเจตคติเชิงบวกต่อการเรียนรวมอยู่ในระดับสูง นักเรียนมีเจตคติเชิงบวกต่อการเรียนรวมอยู่ในระดับสูงมาก ความรู้ของครูเกี่ยวกับการเรียนรวม เจตคติของครูเกี่ยวกับการเรียนรวม เจตคติของผู้ปกครองเกี่ยวกับการเรียนรวม เมื่อจำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา อายุ รายได้ สถานภาพสมรส อาชีพ และประสบการณ์ในการสอนของครูไม่แตกต่างกัน เจตคติของนักเรียนเกี่ยวกับการเรียนรวม เมื่อแยกตามเพศ และประเภทของเด็ก (เด็กที่มีความต้องการพิเศษและเด็กปกติ) ไม่แตกต่างกัน

ผลการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ และวิชาภาษาไทยของเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่เคยสอบตกทุกคนปรากฏว่าได้เกรด 4 เกือบทุกคน และมีคะแนนสูงขึ้นหลังการทดลอง และเด็กที่มีความต้องการพิเศษมีพัฒนาการทางวิชาการ อารมณ์ และสังคมสูงขึ้น

จากผลการวิจัยดังกล่าวจึงสรุปได้ว่า โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างสามารถเป็นโรงเรียนต้นแบบในการจัดการเรียนรวมระหว่างเด็กปกติกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษได้เป็นอย่างดี

คำสำคัญ: โรงเรียนต้นแบบ การจัดการเรียนรวม เด็กที่มีความต้องการพิเศษ

Abstract

This study aimed to develop a prototype school for inclusive education involving the normal and special needs children at the elementary education level. A school in Suphan Buri Province, named Tessaban 2 (Wat Prasat Thong) School, was selected purposively as the sample school.

* ผู้ประสานงานหลัก

Research findings showed that knowledge of the school teachers on inclusive education was at the moderate level. After the experiment, the school teachers showed positive attitudes at the high level toward inclusive education. Parents showed positive attitudes at the high level toward inclusive education. Students showed positive attitudes at the very high level toward inclusive education. Teachers with different genders, educational qualifications, ages, incomes, marital statuses, occupations, and teaching experiences did not significantly differ in their knowledge of and attitudes toward inclusive education. Parents with different genders, educational levels, ages, incomes, marital statuses, and occupations did not significantly differ in their attitudes toward inclusive education. Students with different genders, and types (normal and special needs students) did not significantly differ in their attitudes toward inclusive education.

The grades on mathematics and Thai language learning achievements of almost all special needs children, who used to fail in the two learning areas, were at the 4.00 level, and all of them received higher grades after the experiment. Also, the special needs children showed improved development academically, emotionally, and socially.

It was finally concluded that the sample school was proved to be a good prototype school for inclusive education involving the normal and special needs children.

Keyword: Model School, Inclusion, Special Needs Children

บทนำ

เด็กทุกคนที่เกิดมา ควรได้รับการศึกษาเพราะการศึกษาเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่ทุกคนมีสิทธิจะได้รับ คนทุกคนที่เกิดมาในชุมชน เป็นส่วนหนึ่งของชุมชน เขาจึงควรได้รับการศึกษาในลักษณะเดียวกันกับที่สมาชิกคนอื่นๆ ในชุมชนได้รับ เขาจึงควรได้รับการศึกษาในสภาวะแวดล้อมทางการศึกษาในลักษณะเดียวกัน ไม่ควรแยกโรงเรียนในสิ่งแวดล้อมทางการศึกษาที่แตกต่างกัน นั่นคือการเรียนรวมกัน

การเรียนรวม (Inclusion) เป็นการให้โอกาสเด็กทุกคนทั้งเด็กปกติและเด็กที่มีความต้องการพิเศษได้ใช้ชีวิตร่วมกันตั้งแต่เกิดจนตาย ในทางการศึกษาเป็นการจัดการศึกษาที่ไม่แบ่งแยกว่าเด็กคนใดเป็นเด็กปกติหรือเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ควรให้ทุกคนได้เรียนรวมกันตามระดับความสามารถ ส่วนจะจัดอย่างไรนั้นเป็นภารกิจของโรงเรียนและนักการศึกษาที่จะหาวิธีให้การศึกษแก่เด็กเหล่านี้ โดยยึดความต้องการและความสามารถของผู้เรียนเป็นหลัก และจัดการศึกษารวมกันไม่มีการแบ่งแยก (Barlett, Weisenstein, Etscheidt, 2002)

จากการทบทวนเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่าประเทศต่างๆ ที่เป็นสมาชิกองค์การสหประชาชาติได้จัดการเรียนรวม (Inclusion) ไปแล้วอย่างก้าวหน้าในหลายประเทศ และได้รับผลสำเร็จเป็นอย่างดี แต่ในประเทศไทยยังไม่มีจัดการเรียนรวมอย่างจริงจังและถูกวิธี คณะผู้วิจัยจึงริเริ่มการทำวิจัยเรื่องนี้เพื่อเป็นต้นแบบให้กับโรงเรียนอื่นๆ หากสนใจจะจัดการเรียนรวม จะสามารถนำไปเป็นต้นแบบได้

วัตถุประสงค์

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายสำคัญคือ เพื่อพัฒนาโรงเรียนที่มีอยู่ ให้เป็นโรงเรียนต้นแบบในการเรียนรวม (Inclusion) ระหว่างเด็กปกติกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแบบต้น ได้แก่ เพศ อายุ ประสบการณ์ในการสอน ผลสัมฤทธิ์ของการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ และวิชาภาษาไทย ความรู้เกี่ยวกับการศึกษาพิเศษ

ตัวแปรตาม ได้แก่ เจตคติของครูต่อการเรียนรวม เจตคติของผู้ปกครองต่อการเรียนรวม ความรู้ของครูเกี่ยวกับการเรียนรวม เจตคติของนักเรียนต่อการเรียนรวม

2. ประชากร ได้แก่โรงเรียนระดับประถมศึกษา

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ โรงเรียนเทศบาล 2 (วัดปราสาททอง อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งได้มาโดยวิธีเจาะจงตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้น ดังนี้

ผู้บริหารโรงเรียนมีความสนใจเกี่ยวกับการเรียนรวมและยินดีให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่ใน การบริหารจัดการที่จะทำให้โครงการเรียนรวมประสบความสำเร็จ ครูและบุคลากรอื่นในโรงเรียนจะให้ความร่วมมือในการดำเนินการเรียนรวม มีเด็กที่มีความต้องการพิเศษอยู่ในโรงเรียนเป็นปริมาณที่สอดคล้องกับทฤษฎีทางการศึกษาพิเศษ โรงเรียนมีความพร้อมในด้านอาคารสถานที่ ผู้ปกครองไม่ขัดข้องที่จะดำเนินการโครงการเรียนรวม การเดินทางคมนาคมสะดวก

จากผลการสำรวจเบื้องต้นพบว่า โรงเรียนเทศบาล 2 มีคุณสมบัติครบถ้วนตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดคณะผู้วิจัยจึงมีมติเลือกโรงเรียนนี้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการพัฒนาโรงเรียนให้เป็นโรงเรียนต้นแบบในการจัดการเรียนรวมระหว่างเด็กปกติกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

หลังจากเลือกโรงเรียนแล้วจึงมีการตัดแยกเด็กได้เด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนรวมในโรงเรียนนี้ดังนี้

เด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ จำนวน 14 คน เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา จำนวน 6 คน เด็กออทิสติก จำนวน 3 คน เด็กปกติชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 418 คน ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 50 คน ผู้ปกครอง จำนวน 371 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีทั้งหมด 10 ชุด เป็นแบบสำรวจเจตคติของครู ผู้ปกครอง และนักเรียนต่อการเรียนรวม 3 ชุด แบบวัดความรู้ของครูต่อการเรียนรวม 1 ชุด เป็นแบบคัดกรองเด็กที่มีความต้องการพิเศษ 4 ชุด แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2 ชุด

ค่าความเที่ยงของแบบสำรวจเจตคติของครูต่อการเรียนรวมทั้งฉบับเท่ากับ 0.91

ค่าความเที่ยงของแบบสำรวจเจตคติของผู้ปกครองต่อการเรียนรวมทั้งฉบับเท่ากับ 0.87

ค่าความเที่ยงของแบบสำรวจความรู้ของครูเกี่ยวกับการเรียนรวมทั้งฉบับเท่ากับ 0.96

ค่าความเที่ยงของแบบสำรวจเจตคติของนักเรียนต่อการเรียนรวมทั้งฉบับเท่ากับ 0.80

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าเครื่องมือทั้ง 4 ชุด มีค่าความเที่ยงและความเชื่อมั่นตามคุณสมบัติของเครื่องมือที่ดี เครื่องมือชุดอื่น เป็นแบบสำรวจที่สร้างโดยหัวหน้าคณะวิจัยในการวิจัยในช่วงที่ผ่านมา มีคุณภาพดี มีเกณฑ์การตัดสิน (Norms) เครื่องมือทุกชุดผ่านหาคุณภาพแล้วและมีคุณภาพเชื่อถือได้ แบบคัดกรองเป็นเครื่องมือมาตรฐาน สร้างโดยศาสตราจารย์ ดร.ผดุง อารยะวิญญู ที่คณะผู้วิจัยเลือกมาใช้ มีคุณภาพตามมาตรฐานเครื่องมือทั่วไป

4. แบบแผนการทดลอง

ในการศึกษาครั้งนี้ใช้การทดลองแบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนและหลังการทดลอง (One Group Pretest-Posttest Design) มีการวัดตัวแปรตามทุกตัวก่อนการทดลองดำเนินการทดลอง และวัดตัวแปรตามอีกครั้ง หลังการทดลองเพื่อศึกษาระดับตัวแปรก่อนและหลังการทดลองและมีการเปรียบเทียบตัวแปรก่อนและหลังการทดลอง

5. การดำเนินการวิจัย

การทดลองดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

5.1 ศึกษาความเป็นไปได้ในการเลือกสถานที่ทำการทดลองได้ทำการศึกษาสถานที่ไม่ต่ำกว่า 3 แห่ง และเลือกแหล่งที่มีความเป็นไปได้สูงสุด

5.2 เลือกสถานที่ทำการทดลอง นั่นคือ เลือกโรงเรียนที่เป็นไปตามเกณฑ์สูงสุดที่ตั้งไว้

5.3 วัดตัวแปรตามก่อนลงมือทำการทดลอง เพื่อให้ทราบระดับตัวแปรตามก่อนการทดลอง ซึ่งจะได้หาทางพัฒนาให้สูงขึ้น และวัดตัวแปรตามอีกครั้งหลังการทดลอง เพื่อศึกษาระดับตัวแปรก่อนและหลังการทดลองและมีการเปรียบเทียบตัวแปรก่อนและหลังการทดลอง

5.4 อบรมครูทั้งโรงเรียนเกี่ยวกับการเรียนรวมระหว่างเด็กปกติกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เป็นเวลา 3 วัน และอบรมผู้ปกครอง เป็นเวลา 1 วัน เพื่อให้ผู้ปกครองเข้าใจและเป็นการประชาสัมพันธ์ด้วย

5.5 คัดแยกนักเรียนตามสภาพความต้องการพิเศษได้นักเรียน 3 กลุ่ม คือ เด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาและเด็กออทิสติก

5.6 ตัดสินสิทธิทางการศึกษาพิเศษ ซึ่งตัดสินโดยคณะกรรมการที่ทางโรงเรียนจัดตั้งขึ้นเรียกว่าคณะกรรมการจัดการเรียนรวม ประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษาพิเศษ ผู้ปกครองและครูการศึกษาพิเศษ เมื่อเด็กถูกตัดสินว่า “เด็กที่มีความต้องการพิเศษ” เด็กจะได้รับสิทธิพิเศษทางการศึกษา เช่น ยกเว้นหลักสูตรปกติ แต่เรียนโดยหลักสูตรเฉพาะตัว และได้รับสิทธิเข้าเรียนในห้องเสริมวิชาการ ได้รับเครื่องมือและอุปกรณ์จำเป็นในการเรียน ได้รับการยกเว้นไม่ต้องสอบตามเกณฑ์ปกติ แต่สอบตามเนื้อหาที่เรียน เป็นต้น

5.7 ประเมินความต้องการพิเศษของเด็ก เป็นความต้องการพิเศษทางการศึกษา นั่นคือ มีการพิจารณาโดยคณะกรรมการว่า ทำอย่างไรเด็กจึงจะเรียนได้ จะต้องใช้ทรัพยากรอะไร อย่างไรบ้าง จะใช้เวลาเพิ่มขึ้นเท่าใดจึงจะทำให้เด็กเรียนได้ จะใช้สื่อและอุปกรณ์การเรียนอะไรบ้างและจะสอนเด็กอย่างไร และสรุปเป็นแผนสำหรับเด็กแต่ละคน

5.8 จัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Plan ใช้ตัวย่อว่า IEP) มีการจัดทำแผนสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษทุกคนที่คัดเลือกไว้

5.9 จัดรูปแบบการให้บริการ ตามสภาพความบกพร่องของนักเรียนและตามความพร้อมของโรงเรียนได้จัดรูปแบบการให้บริการ 3 รูปแบบคือ

1) รูปแบบที่ 1 การเรียนรวมเต็มเวลา (Full Inclusion) โดยจัดให้เด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ที่มีความบกพร่องไม่มากนักเรียนในห้องเรียนปกติ ห้องละไม่เกิน 1 คน หากห้องเรียนใดมีเด็กที่มีความต้องการพิเศษเกิน 1 คน ให้ไปเรียนในรูปแบบที่ 2 หรือ 3 ต่อไปนี้

2) รูปแบบที่ 2 การเรียนรวมบางเวลา (Partial Inclusion) แต่ให้เรียนในห้องเสริมวิชาการ (Resource Room) เรียกแบบนี้ว่า Pull Program เด็กกลุ่มนี้จะได้รับการจัดตารางเวลาให้เข้ามาเรียนในห้องเสริมวิชาการเฉพาะในช่วงโมงวิชาภาษาไทย และคณิตศาสตร์วิชาอื่นเรียนรวมในห้องปกติ

3) รูปแบบที่ 3 เป็นการเรียนรวมเต็มเวลา (Full Inclusion) แต่มีครูผู้ช่วยคอยให้ความช่วยเหลือเด็ก เรียกชื่อแบบนี้ว่า Teaches Assistant Program นั่นคือ มีครูผู้ช่วยเข้าไปอยู่ในห้องเรียนโดยครูนั่งติดกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ มีเด็กประเภทนี้ห้องละ 1-2 คน มีครูผู้ช่วยกำกับเด็ก ห้องละ 1 คน ใช้กับเด็กที่มีความบกพร่องขั้นรุนแรงได้แก่ เด็กออทิสติกและเด็กสมาธิสั้น ครูผู้ช่วยจะอยู่กับเด็กตลอดเวลา ไม่ว่าจะอยู่ในห้องเรียนหรือนอกห้องเรียน ตลอดทั้งวัน มีครูผู้ช่วย 2 คน คือ เข้า 1 ชุด และบ่ายอีก 1 ชุด เป็นผู้ปกครองนักเรียนที่อาสาสมัครเข้ามาช่วยครู ไม่มีค่าตอบแทนเพราะเป็นอาสาสมัคร

เด็กที่มีความต้องการพิเศษทุกคน ถูกจัดให้อยู่ในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งทั้ง 3 รูปแบบนี้ รูปแบบเหล่านี้ทางโรงเรียนเป็นผู้เลือกใช้รูปแบบด้วยความสมัครใจ ตามความพร้อมของตน

5.10 จัดสถานที่ สื่อ อุปกรณ์ และบุคลากร ในรูปแบบที่ 1 ใช้สื่อปกติ ตามที่ครูผู้สอนแต่ละวิชานำมาสอน ในรูปแบบที่ 2 มีครูประจำห้องในช่วงที่มีเด็กมาเรียน มีสื่อประจำห้องได้แก่ หนังสือที่เกี่ยวกับการสอนภาษาไทย เช่น แบบเรียนหนังสือพิมพ์ วารสาร หนังสือการ์ตูน และหนังสืออ่านประกอบมากมาย เครื่องคอมพิวเตอร์ 2 เครื่อง และโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ชุดอ่านเขียนเรียนดี สำหรับสอนภาษาไทยแก่เด็กแอลดี ชุดแก้ไขความบกพร่องทางคณิตศาสตร์แก่เด็กแอลดีและสื่ออื่นๆ อีก ทางโรงเรียนจัดครูมาประจำห้องเสริมวิชาการนี้

5.11 จัดบริการที่เกี่ยวข้อง (Related Services) มีบริการกายภาพบำบัด มีการบริการกิจกรรมบำบัดโดยผู้เชี่ยวชาญ โดยเฉพาะกลุ่มเด็กออทิสติกมีการฝึกและการบำบัดเป็นรายบุคคล โดยนำเด็กจากห้องเรียนเข้ามาใช้บริการช่วยเหลือเบื้องต้น (Early Intervention) ทุกวันพฤหัสบดี-ศุกร์ วันละ 1 ชั่วโมง ตลอดภาคเรียนเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญากลุ่มฝึกได้ก็ได้รับการช่วยเหลือเบื้องต้น เช่นเดียวกัน

5.12 ดำเนินการทดลอง เมื่อทุกอย่างพร้อม การทดลองก็เริ่มขึ้นตามรูปแบบที่จัดไว้ และตามแผนที่วางไว้ ใช้เวลาในการทดลอง 1 ปีการศึกษา (2 ภาคเรียน) ในปีการศึกษา 2549 มีการปรับเปลี่ยนหลักสูตรและวิธีสอนให้เหมาะสมกับเด็กแต่ละคน จำแนกตามตัวแปรตาม นั่นคือ มีการวัดทัศนคติของครู ความรู้ของครู ทัศนคติของผู้ปกครอง การทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย

5.13 มีการทบทวนแผน IEP และปรับปรุงแผนเพื่อนำมาใช้ในปีการศึกษาถัดไป

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 วิเคราะห์ความรู้เกี่ยวกับการเรียนรวมของครู ตามการรับรู้ของตนเอง เจตคติของครูที่มีต่อการเรียนรวม เจตคติของผู้ปกครองที่มีต่อการเรียนรวม เจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรวม และความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรวมโดยใช้เกณฑ์ดังนี้

6.2 เปรียบเทียบเจตคติของครู และผู้ปกครองก่อนและหลังการทดลอง

6.3 วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ ว่าอยู่ในระดับใด โดยใช้เกณฑ์ของโรงเรียน

6.4 สังเกต สัมภาษณ์ นักเรียน เพื่อพิจารณาความพึงพอใจในการเรียนรวม

6.5 จัดทำ Focus Group เพื่อศึกษาในแนวคิดและจัดทำข้อเสนอแนะ

7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

7.1 ข้อมูลสถานภาพส่วนตัว เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ สถานภาพการสมรส อาชีพ และสถานภาพของการเป็นผู้ปกครอง คำนวณ โดยหาค่าร้อยละ

7.2 ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความรู้เกี่ยวกับการเรียนรวมของครู ตามการรับรู้ของตนเองเจตคติของครูที่มีต่อการเรียนรวม และเจตคติผู้ปกครองที่มีต่อการเรียนรวมวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

7.3 ข้อมูลเกี่ยวกับการเปรียบเทียบระดับความรู้เกี่ยวกับการเรียนรวมของครู ตามการรับรู้ของตนเอง และเจตคติของครูที่มีต่อการเรียนรวมโดยแยกตามเพศ ระดับการศึกษา อาชีพ และความรู้และเจตคติก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้การทดสอบค่า (t-test)

7.4 ข้อมูลเกี่ยวกับการเปรียบเทียบระดับเจตคติผู้ปกครองที่มีต่อการเรียนรวม โดยแยกตามเพศ สถานภาพการเป็นผู้ปกครอง และเจตคติก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้การทดสอบค่าที่ (t-test)

7.5 ข้อมูลเกี่ยวกับการเปรียบเทียบระดับความรู้เกี่ยวกับการเรียนรวมของครู ตามการรับรู้ของตนเอง และเจตคติของครูที่มีต่อการเรียนรวม ระหว่างอายุ รายได้ และสถานภาพสมรส โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) โดยมีอายุ รายได้ และสถานภาพสมรสเป็นตัวแปรอิสระ และคะแนนของแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับการเรียนรวมของครู ตามการรับรู้ของตนเองและเจตคติของครูที่มีต่อการเรียนรวมเป็นตัวแปรตาม ถ้าพบว่าอายุ รายได้ และสถานภาพสมรสมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการทดสอบภายหลังด้วยสถิติทดสอบของ LSD ว่าอายุ รายได้ และสถานภาพสมรสใดที่แตกต่างกัน

7.6 ข้อมูลเกี่ยวกับการเปรียบเทียบระดับเจตคติผู้ปกครองที่มีต่อการเรียนรวมระหว่างอายุ ระดับ การศึกษา รายได้ สถานภาพสมรส และอาชีพ โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) โดยมีอายุ ระดับการศึกษา รายได้ สถานภาพสมรส และอาชีพเป็นตัวแปรอิสระ และคะแนนของแบบสอบถามเกี่ยวกับเจตคติของผู้ปกครองที่มีต่อการเรียนรวมเป็นตัวแปรตาม ถ้าพบว่าอายุ ระดับการศึกษา รายได้ สถานภาพสมรส และอาชีพมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการทดสอบภายหลัง ด้วยสถิติทดสอบของ LSD ว่าอายุระดับการศึกษา รายได้ สถานภาพสมรส และอาชีพใดที่แตกต่างกัน

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 แสดงผลการเปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับการเรียนรวมของครูก่อนและหลังการทดลอง ตามการรับรู้ของตนเอง

ระดับความรู้	จำนวน (N)	$\bar{X}$	S.D.	t	P
ก่อนการทดลอง	50	2.0552	0.57283	-10.349	0.05*
หลังการทดลอง	50	3.2752	0.68470		

*P <0.05

จากตารางที่ 1 แสดงว่าระดับความรู้ของครูเกี่ยวกับการเรียนรวมก่อนและหลังการทดลอง ตามการรับรู้ของตนเอง มีระดับความรู้เกี่ยวกับการเรียนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยภายหลังการทดลองครูมีความรู้เกี่ยวกับการเรียนรวมสูงกว่าการทดลอง

ตารางที่ 2 แสดงผลการเปรียบเทียบเจตคติของครูที่มีต่อการเรียนรวมก่อนและหลังการทดลองระดับความรู้

ระดับความรู้	จำนวน (N)	$\bar{X}$	S.D.	t	P
ก่อนการทดลอง	50	3.5251	0.20771	-10.498	0.05*
หลังการทดลอง	50	4.1507	0.32249		

*P <0.05

จากตารางที่ 2 แสดงว่าเจตคติของครูที่มีต่อการเรียนรวมก่อนและหลังการทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยภายหลังการทดลองครูมีเจตคติต่อการเรียนรวมสูงกว่าก่อนการทดลอง

ตารางที่ 3 แสดงผลการเปรียบเทียบเจตคติของผู้ปกครองที่มีต่อการเรียนรวมก่อนและหลังการทดลองระดับความรู้

ระดับความรู้	จำนวน (N)	$\bar{X}$	S.D.	t	P
ก่อนการทดลอง	371	3.4911	0.35153	-11.019	0.05*
หลังการทดลอง	371	3.7831	0.34426		

*P <0.05

จากตารางที่ 3 แสดงว่าเจตคติของผู้ปกครองที่มีต่อการเรียนรวมก่อนและหลังการทดลอง มีระดับเจตคติต่อการเรียนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 โดยภายหลังการทดลองผู้ปกครองมีเจตคติที่มีต่อการเรียนรวมสูงกว่าก่อนการทดลอง

ตารางที่ 4 แสดงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ (เด็กแอลดี) ที่เรียนในห้องเสริมวิชาการ ก่อนและหลังการทดลอง

คนที่	ระดับชั้น	ก่อนการทดลอง ภาคเรียน 1/2549 เกรดที่ได้รับ	หลังการทดลอง ภาคเรียน 1/2549 เกรดที่ได้รับ	ผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน
1	ป.1/2	1.5	4	สูงขึ้น
2	ป.1/4	2.5	4	สูงขึ้น
3	ป.2/4	1.5	4	สูงขึ้น
4	ป.4/1	2	4	สูงขึ้น
5	ป.5/1	2	4	สูงขึ้น
6	ป.5/2	1	4	สูงขึ้น
7	ป.5/2	1	3	สูงขึ้น
8	ป.6/1	2	4	สูงขึ้น
9	ป.6/1	2	4	สูงขึ้น
10	ป.6/2	2.5	4	สูงขึ้น
11	ป.6/3	2.5	4	สูงขึ้น
12	ป.6/3	2.5	3	สูงขึ้น
13	ป.6/4	3	4	สูงขึ้น

จากตารางที่ 4 พบว่า เด็กแอลดีที่เรียนในห้องเสริมวิชาการในช่วงวิชาภาษาไทย มีคะแนนสอบปลายภาคเรียนที่ 2/2549 (ตาม IEP) วิชาภาษาไทยอยู่ในระดับ 3 และ 4 โดยมีผู้ได้คะแนนระดับ 3 จำนวน 2 คน จากนักเรียนที่เป็นเด็กแอลดีทั้งหมด 13 คน คิดเป็นร้อยละ 15.4 และมีนักเรียนที่เป็นแอลดีได้คะแนนระดับ 4 จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 84.6 แสดงว่านักเรียนที่เป็นเด็กแอลดีส่วนใหญ่ได้คะแนนวิชาภาษาไทยระดับ 4 และพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กแอลดีที่ได้เรียนในห้องเสริมวิชาการในช่วงวิชาภาษาไทยมีผลการเรียนสูงขึ้น

สรุปผลการศึกษา

บุคลากรในโรงเรียนมีเจตคติต่อการเรียนรวม โดยรวมไม่ว่าจะเป็นเจตคติของผู้บริหารโรงเรียนที่มีความสำคัญมาก เจตคติของครูผู้สอน เจตคติของนักเรียนทั้งนักเรียนปกติและนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษล้วนมีเจตคติในทางบวกต่อการจัดการเรียนรวมทั้งสิ้น จึงเป็นมูลเหตุสำคัญให้การจัดการเรียนรวมดำเนินไปอย่างมีสัมฤทธิ์ผล และเป็นตัวอย่างที่ให้แกโรงเรียนอื่นๆ ที่จะจัดเรียนรวมว่าบุคลากรจะต้องมีแนวคิดและเจตคติในทางบวกต่อการจัดการเรียนรวม และต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ในภาวะปัจจุบันที่ยังไม่มีกฎ ระเบียบ กฎหมายที่ชัดเจนเกี่ยวกับการเรียนรวม บุคคลที่สำคัญที่สุดในสถานศึกษาที่จะทำให้การเรียนรวมดำเนินไปได้ คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน ถ้าผู้บริหารไม่เห็นด้วยการอนุมัติต่างๆ ที่จะตามมาก็ลำบากยิ่ง แต่ถ้าผู้บริหารเห็นด้วยการดำเนินการในขั้นต่อไปก็มักจะราบรื่น แต่วันหนึ่งในอนาคตที่โรงเรียนทุกโรงเรียนจะต้องเป็นโรงเรียนเรียนรวม กระทรวงศึกษาธิการจะต้องมีกฎระเบียบเกี่ยวกับการเรียนรวมที่ผู้บริหารและครูจะต้องปฏิบัติตาม

เนื่องจากเจตคติของบุคลากรต่อการจัดการเรียนรวมมีความสำคัญต่อผลสำเร็จของการเรียนรวม จึงควรมีการสำรวจเจตคติของบุคลากรที่มีต่อการจัดการเรียนรวมและต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษ หากพบว่าบุคลากรในโรงเรียนยังมีเจตคติในทางลบต่อการจัดการเรียนรวม ก็ควรที่จะพัฒนาเจตคติของบุคลากรเสียก่อน ให้มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรวมให้ได้ก่อนที่จะลงมือจัดการเรียนรวม การพัฒนาเจตคติอาจกระทำได้ในหลายลักษณะ เช่นการจัดประชุมสัมมนา การนำเสนอผลงานการวิจัย การระดมสมองระดมความคิด การฟังแนวคิดจากผู้เชี่ยวชาญ การประชุมกลุ่มย่อย เป็นต้น หลังจากนั้นจึงมีการวัดเจตคติอย่างต่อเนื่อง เครื่องมือที่ใช้ในการวัดมีแล้วในภาคผนวกของงานวิจัยนี้

จากผลการวิจัยที่พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านการเขียนของเด็กแอลดีสูงขึ้น และอยู่ในระดับ ทั้งที่ก่อนหน้านี้เด็กสอบตกในวิชาภาษาไทยตลอด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในการจัดการเรียนภาษาไทย คณะผู้วิจัยได้จัดหลักสูตรที่เหมาะสมกับเด็กซึ่งเป็นการสอน “ต่อยอด” ของเนื้อหาที่เด็กมีทักษะ มีการปรับวิธีการสอนให้เหมาะสมกับวิถีเรียนของเด็กเพราะนักวิจัยเชื่อว่า หากการสอนของครูสอดคล้องกับวิถีเรียนของเด็ก จะช่วยให้เด็กเรียนรู้ได้ดี และจะส่งผลให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นด้วย อีกประการหนึ่งการวัดผลที่ผู้วิจัยใช้ได้ ปรับปรุงให้สอดคล้องกับเนื้อหาที่เด็กเรียนกล่าวคือ ครูผู้สอนสอบโดยใช้การสอบแบบเดียวกับเด็กปกติ แต่ข้อสอบดังกล่าวไม่เหมาะสมกับเด็กแอลดี ทั้งนี้เพราะว่าเนื้อหาที่เรียนยากเกินไป เด็กเรียนไม่ได้ จึงไม่เกิดการเรียนรู้ ด้วยเหตุนี้เด็กจึงสอบตก จึงมีข้อเสนอแนะให้โรงเรียนปรับปรุงวิธีทดสอบเด็ก สอนในสิ่งที่เด็กเรียนได้และสอบในเนื้อหาที่ครูสอน และข้อสอบจะต้องสอดคล้องกับวิถีเรียนของเด็ก

ผลการวิจัยยังพบประเด็นที่น่าสนใจอีกว่าในการจัดการเรียนรวม เด็กที่มีความต้องการพิเศษมีความพึงพอใจในการเรียนการสอน และจากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ ตลอดจนการสัมภาษณ์ในแนวลึกหลังการทดลอง ผลก็พบว่าสอดคล้องกัน นั่นคือ เด็กมีความพึงพอใจและมีความสุขในการเรียนการสอน ทั้งในวิชาภาษาไทยและวิชาคณิตศาสตร์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า เด็กได้รับการเอาใจใส่จากครู ครูสอนในระดับที่เด็กเรียนได้ สื่อการเรียนการสอนน่าสนใจเพราะมีสื่อที่หลากหลาย รวมทั้งคอมพิวเตอร์ที่นำมาใช้ในการสอนอ่านสอนเขียน บรรยายภาคการเรียนการสอนเป็นกันเอง เป็นบรรยากาศที่อบอุ่น ไม่มีการตำหนิหรือการลงโทษเมื่อเด็กตอบผิด สิ่งเหล่านี้ล้วนส่งเสริมให้เด็กมีความพึงพอใจในการเรียน ทำให้เด็กไม่เบื่อการอ่าน การเขียน ในที่สุดเด็กก็มีกำลังใจจะอ่าน และอ่านหนังสือได้ในที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

กระทรวงศึกษาธิการควรดำเนินการอย่างรีบด่วนในประเด็นต่อไปนี้

กำหนดนโยบายเกี่ยวกับการเรียนรวมอย่างชัดเจน

จัดทำเอกสารแนะนำแนวทางในการจัดการเรียนรวม

ออกกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับ หรือวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการประเมินและคัดแยกเด็กที่มีความต้องการพิเศษ การจัดทำแผนจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลการประเมินความต้องการพิเศษ การให้บริการที่เกี่ยวข้อง การจัดหาบุคลากร การจัดหาสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนให้เพียงพอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคอมพิวเตอร์ การวัดผลประเมินผล การเลื่อนชั้น และการสำรวจการศึกษาของเด็กที่มีความต้องการพิเศษทั้ง 9 ประเภท

ขยายโรงเรียนรวมต้นแบบไปยังโรงเรียนปกติต่างๆ ไป เท่าที่ผ่านมายังไม่มีโรงเรียนเรียนรวม (Inclusive School) มีแต่โรงเรียนเรียนร่วม (Mainstreaming School) จึงควรจัดให้มีโรงเรียนเรียนรวมอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการให้มากขึ้น หากเป็นไปได้ควรกำหนดให้โรงเรียนทุกโรงเรียนเป็นโรงเรียนเรียนรวม

เอกสารอ้างอิง

การคัดเลือกและจำแนกความพิการเพื่อการศึกษา, คณะอนุกรรมการ (2543). คู่มือการคัดแยกและส่งต่อคนพิการเพื่อการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ศุภสภาลาดพร้าว.

ดารณี อุทัยรัตนกิจ. (2538). การศึกษาสำหรับคนพิการในยุคโลกาภิวัตน์. กรุงเทพมหานคร: รุ่งศิลป์การพิมพ์.

ดุขฎิ บริพัตร ณ อยุธยา. (2535). เด็กปัญญาเลิศ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: บริษัทต้นอ่อน.

นิเทศและพัฒนาการมาตรฐานการศึกษา, สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2543) การประกันคุณภาพการศึกษาพิเศษในโรงเรียนเรียนรวม เล่ม 3 แนวทางการพัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐานการศึกษาพิเศษ โรงเรียนเรียนร่วม. เอกสาร สนน. ลำดับที่ 49/2543, กรุงเทพมหานคร: ผู้แต่ง.

ผดุง อารยะวิญญู. (2537). รายงานการวิจัยการสร้างแบบคัดแยกเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

_____. (2542). การศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ. กรุงเทพมหานคร: จำไทยเพรส.

_____. (2542). การเรียนร่วมระหว่างเด็กปกติกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ. กรุงเทพมหานคร: จำไทยเพรส.

_____. (2544). เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: แวนแก้ว.

พัฒนาหลักสูตร, ศูนย์, (2543). การพัฒนาเด็กออทิสติก. กรุงเทพมหานคร: ศุภสภาลาดพร้าว

พัฒนาการฝึกหัดครูไทย, สำนัก. (2544). เอกสารการสอน รายวิชาการศึกษาแบบเรียนรวม รหัสวิชา 1083601. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.

เพ็ญแข ลิ้มศิลา. (2532). เด็กออทิสซึม. หนังสือ 20 ปี การศึกษาพิเศษ วิทยาลัยครูสวนดุสิต. กรุงเทพมหานคร: วิทยาลัยครูสวนดุสิต.

_____. (2541). รวมเรื่องน่ารู้เกี่ยวกับ “ออทิสซึม” สมุทรปราการ : แสงงามการพิมพ์.

- รจนา ทรรทรานนท์. (2527) เด็กออทิสติก คำแนะนำสำหรับบิดามารดาและนักวิชาการ. กรุงเทพมหานคร: ชูรสภาลาดพร้าว.
- สุวิมล อุดมพิริยะศักดิ์. (2547). เอกสารประกอบการบรรยายเรื่อง การพัฒนาการเรียนรู้รอบด้าน เด็กปฐมวัย. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
- เสกศรี สมิตินุท. (2544). คำแนะนำผู้ปกครองเด็กที่มีประสาหุพิการ. เอกสารระดับปริญญาโท สาขาความผิดปกติทางการสื่อความหมาย คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี. กรุงเทพมหานคร.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. (2538). คู่มือครูการดำเนินการสำรวจเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้. กรุงเทพมหานคร: ม.ป.พ.
- Barlett, Larry D., Weisenstein, Grag R., and Etscheidt, Susan. (2002). **Successful Inclusion for Educational Leaders**. Uppet Saddle Rivers, N.S., Prentice-Hall Inc.
- Brown, R.L. 1985. The emotionally disturbed. In. G.T. School (ED). **The School Psychologist and the Exceptional Child**. (pp. 113–143). Virginia: The Council for Exceptional Children.
- Greenspan, S. and Grandfield, J.M. (April 1992). **Reconsidering the Construct of Mental Retardation : Implications of a Model of Social Competence**. American Journal on Mental Retardation. 94, 4.
- Hardman, M.L. ; Drew, C.L. & Egan. M.W. (1996) **Human Exceptionality**. 5th Boston: Allyn & Bacon.
- Koenig, A.J. (1992). A Framework for Understanding the Literacy of Individual with Visual Impairments. **Journal of Visual Impairment and Blindness**, 85, 277.
- Parette, H.P. (February 1991). Rehabilitation Assistive Technology Issue for Infants and Children with Disabilities. **Journal of Rehabilitation**, 57, 3.
- Sillanpa, M. (February 1991). Epilepsy in Children : Prevalence, Disability and Handicap. **Epilepsia**, 33, 5.
- Smith, D.D. 1988. **Introduction to Special Education : Teaching in an Age of Challenge**. 3rd. Boston: Allyn and Bacon.

ผู้เขียน

ศาสตราจารย์ ดร.ผดุง อารยะวิญญู

อาจารย์ประจำบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

e-mail: paddie1@windowslive.com

